

ЦЪРКВАТА И ВЛАСТТА

Св.Юстин Попович

Част първа

„... трябва да се покоряваме повече на Бога, нежели на човеци (ДеЯн.5:29)

— Ето това е душата, самото сърце на Православната Църква; ето това е нейното Евангелие, нейното Всеевангелие. Ето с какво тя живее и заради какво живее. Ето в какво е нейното безсмъртие и вечност, нейната непреходна всеценност. **Да се покоряваме на Бога повече, отколкото на човеците** - това е за нея принцип над принципите, светилия над светините, мерило над мерилата.

Това Всеевангелие е същността на всички свети догмати и на всички свети канони на Православната Църква. Тук Църквата не бива дори на най-висока цена да прави никакви отстъпки пред никакви политически режими, не бива да допуска компромиси нито с хората, нито с демоните. А още по-малко с откритите църквоборци, църквогонители и църквоунищожители.

Да се покоряваме повече на Бога, отколкото на човеците - това е уставът на Православната Църква, нейният вечен и неизменен устав - всеуставът, нейното вечно и неизменно стоене - всестоенето. Това е именно първият отговор, даден от Църквата на нейните първи гонители: думите от Деяния на светите Апостоли, гл.5, стих 29 — и това е нейният вечен отговор на всички гонители през всички векове дори до Страшния съд. За Църквата винаги Бог е на първо място, а човекът, човеците — винаги на второ. Подобава да се покоряваме на хората дотолкова, доколкото те не са против Бога и Божиите закони. Но ако те са против Бога и Неговите закони, Църквата трябва да им се възпротиви и да им противостои. Ако тя не постъпва така, нима тя е Църква? И представителите на Църквата, ако не постъпват така, нима те са апостолски представители? Да се оправдаваме тук с т. нар. църковна икономия (снизхождение), това не означава нищо друго освен скрито да предаваме Бога и Църквата. Такава икономия е просто предателство на Христовата Църква.

Църквата — това е вечност във времето, вечност във временния свят. Светът се променя, Църквата — не. Не се променя нейната вечна, божествена истина, нейната божествена правда, нейното вечно, божествено Евангелие, нейните вечни, божествени средства. Не се променят, защото не се променя Господ Иисус Христос, Който е такъв и твори така. Това е евангелската истина и действителност: „Иисус Христос е същият вчера, и днес, и во веки" (Евр. 13:8). Чрез Църквата вечността присъства във времето, за да може времето чрез нея да се освещава, да се обновява, да се овековечава и да се равнява по нея. Не тя трябва да се равнява по времето или по духа на времето, а времето трябва да се равнява по нея, тъй като тя е вечна, и духът на времето трябва да се равнява по нея,

тъй като тя носи духа на вечността, духа на богочовечността. Защото Църквата е винаги свята, винаги апостолска. Тя е винаги съборна, винаги божествена, и затова тя никога не дръзва да жертва вечното заради временното, Божието заради човешкото, небесното заради земното. Не тя трябва да се приспособява към духа на времето, а напротив, тя трябва да приспособява времето към вечността, временното към вечното, човешкото към богочовешкото. Нейният вечен път през този свят е такъв: първо Бог, а после човекът, преди всичко Бог, а след Него човекът, „за да има (Господ) във всичко първенство" (Кол. 1:18).

Властта по принцип е от Бога (Рим. 13:1-6) и йерархията на ценностите и йерархията на реда са също от Бога. Затова по принцип трябва да се покоряваме на властта като устройваща реда и пазеща този даден от Бога и божествен порядък в света. Иначе ще последва падение и изпадане в безвластие, в анархия.

На властите трябва да се покоряваме, доколкото те поддържат божествения порядък в света, доколкото те са "слуги Божии" и като на слуги Божии. Да се покоряваме на властите е необходимо, защото като слуги Божии те носят меч, с който наказват злото и защитават доброто. Да се покоряваме на властите трябва, защото те, Божиите слуги, са страшни "за злите дела", а не за добрите. Но когато властите станат страшни за добрите дела, когато властите гонят Божието добро и най-вече Доброто, Всесъвършеното Добро на този свят — Господ Иисус Христос и съответно — Неговата Църква, то на такива власти не бива нито да им се покоряваме, нито да ги слушаме. С тях християнинът трябва да се бори, и то да се бори със святи, евангелски средства. Никога християнинът не дръзва да се покорява повече на човеците, отколкото на Бога, особено на хора, които са против истинския Бог и против Неговото Евангелие.

Властта поначало, в самата си основа, е от Бога. Но когато властта отпадне от Бога и започне да действа против Бога, тогава тя се превръща в насилие и чрез това престава да бъде от Бога и става от дявола. Следователно ние, християните, знаем и тайната на властта и тайната на насилието. Властта е благословена от Бога, а насилието е проклето от Него. Всичко, което е от Бога е добро, но щом с него започне да се злоупотребява, то става от дявола. Злоупотребата с Божието - това е дяволът и всички дяволщини във всички светове, в това число и в човешкия. Властта е от Бога и докато тя държи за Бога, и е под Бога, и е с Бога, тя е благословена. Щом тя остави Бога, превръща се в насилие и по такъв начин се подчинява на властта на Божия противник - дявол.

Такова е евангелското, апостолското, светоотеческото, православното учение за природата и ценността на властта. Такова е свящото и непогрешимо учение на Православната Църква по този въпрос, такова е то от началото и до сега, и от сега до края на всички векове.

Кои са свидетелите ?

— Всички свети апостоли, всички свети отци, всички свети мъченици. Особено светите мъченици, започвайки от св. първомъченик Стефан и всички останали - до нашите новомъченици и другите свети мъченици от наше време. Всички те са страдали за Господа Исуса Христа, страдали са от царе, крале и князе, с една дума от богоборните властници на този свят. И такива свети изповедници не са хиляди, а милиони. Всички те са свети и безсмъртни като свидетели на богочовешката истина, че християните трябва да се противят на безбожните и богопротивни наредби на царете, на владетелите, на властодържците на този свят, където и да се намират и които и да са те. Всеки свят мъченик, всеки свят изповедник на Христовата вяра е живо въплъщение и безсмъртно олицетворение на пресветото Всеевангелие на Православната Църква : „**Трябва да се покоряваме повече на Бога, нежели на човеци**“. Всеки от тях с цялата си душа, с цялото си сърце, с цялата си сила, с целия си разум, се е държал за това божествено Всеевангелие. И затова са им причинявали мъчения и злини, затова са ги убивали богоборческите властители от век във век.